باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	پایه: **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام‌خانوادگی:	تاریخ امتحان: **۱۴۰۱/۱۰/۰۵**
سؤالات امتحان نهایی درس: **تعلیمات دینی۳ (دینی، اخلاق و قرآن)**	مدت امتحان: **۸۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	تعداد صفحه: **۲**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردرنوبت **دی ماه** سال **۱۴۰۱**		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
	الف) تدبّر در آیات قرآن و حدیث:	
۱	**آیهٔ قرآنی** « إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُها مَنْ يَشاءُ مِنْ عِبادِهِ وَ الْعاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ » **را ترجمه کنید.**	۱
۲	**آیهٔ** « قُل أَ فَاتَّخَذتُم مِن دُونِهِ أَولِيَاءَ » **به کدام‌یک از مراتب توحید یا شرک اشاره می‌کند؟**	۰/۵
۳	**بر اساس آیهٔ** « مُحَمَّدٌ رَسولُ اللهِ وَ الَّذينَ مَعَهُ أَشِدّاءُ عَلَى الكُفّارِ رُحَماءُ بَينَهُم » **مسلمانان، چه وظیفه‌ای برعهده دارند؟**	۰/۵
۴	**با توجّه به آیهٔ** « وَ لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرى آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنا عَلَيْهِمْ بَرَكاتٍ مِنَ السَّماءِ وَ الْأَرْضِ ... » **داشتن تقوا و ایمان واقعی مردم، سبب ..... می‌گردد.**	۰/۵
۵	**با تدبر در روایت** « مَن كَثُرَ فِكرهُ فِي المَعاصِي دَعَتهُ إلَيها »، **چه عاملی زمینه ساز کشیده شدن انسان به سوی گناه است؟**	۰/۵
	ب) درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص/ غ) مشخص کنید. (هر کدام ۰/۵ نمره)	
۶	**کتمان گناه، از فضایل اخلاقیِ توصیه شده در دین اسلام محسوب می‌شود.**	۰/۵
۷	**تکرار توبه، حتی اگر واقعی باشد، سبب دور شدن انسان از خدا و عدم پذیرش توبهٔ او می‌شود.**	۰/۵
۸	**در جهان قبل از اسلام، آثار جهالت و بی‌عدالتی را فقط در شبه جزیرهٔ عربستان می‌توان یافت.**	۰/۵
۹	**« تخریب ساختار طبیعی محیط زیست » از آثار منفی تمـدن جدید اروپا در حوزهٔ عـــلم است.**	۰/۵
	ج) جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.(هر کدام ۰/۵ نمره)	
۱۰	**کتاب نهج البلاغهٔ امام علی (ع) نشانهٔ احترام به ..... است.**	۰/۵
۱۱	**اگر همهٔ مردم، تنها ..... را محور فعالیت اجتماعی قرار دهند تفرقه و تضاد جامعه را فرا می‌گیرد.**	۰/۵
۱۲	**جدّی‌ترین آسیبِ ..... ، تغییر الگوی زندگی و دل‌مشغولیِ دائمی مردم به کالاهای گوناگون است.**	۰/۵
۱۳	**« قساوت قلب » و « از بین بردن آرامش خاطر » از آثار نامطلوب گناهان هستند که با ..... پیدا می‌شوند.**	۰/۵
	د) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.(هر کدام ۰/۵ نمره)	
۱۴	**نگاه انسان موحّد به موجودات جهان چگونه است؟**	۰/۵
۱۵	**تصور نادرست برخی انسان‌ها از تقدیر الهی چیست؟**	۰/۵
۱۶	**نفوذ ناپذیری و مقاومت در برابر دام‌های شیطان، نیازمند چیست؟**	۰/۵
۱۷	**سستی بنیان خانواده چه اثر سوئی در مسؤولیت‌های اجتماعی به دنبال دارد؟**	۰/۵
۱۸	**قرآن کریم هنگام بیان اوصاف نمازگزاران، کدام ویژگی ایشان را ذکر کرده است؟**	۰/۵
۱۹	**از آثار زیان بار آیینِ « اعتراف به گناه » در مسیحیت، یک مورد را بنویسید.**	۰/۵
	«ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ دوم»	

مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	پایه: **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام‌خانوادگی:	تاریخ امتحان: **۱۴۰۱/۱۰/۰۵**
سؤالات امتحان نهایی درس: **تعلیمات دینی۳ (دینی، اخلاق و قرآن)**	مدت امتحان: **۸۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	تعداد صفحه: **۲**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردرنوبت **دی ماه** سال **۱۴۰۱**		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره

۲۰ **هـ) سؤالات احکام:** — نمره: ۲

حکم هر یک از عبارت‌های سمت راست را به کمک موارد داده شده در سمت چپ، تعیین کنید. (درستون سمت چپ یک مورد اضافی است)

الف) تولید مجلات و روزنامه‌ها به منظور گسترش فرهنگ و معارف اسلامی	۱- حرام
ب) استفاده از اثری که تولیدکننده، تکثیر آن را جایز نداند.	۲- مستحب
ج) شرکت در مجالس شادی برای تبلیغ دین به شرط رعایت احکام دین	۳- واجب
د) فراهم کردن زیر ساخت‌های لازم برای پایگاه‌های ارتباطی بومی توسط دولت اسلامی که از مصادیق نفی سبیل است.	۴- واجب کفایی
	۵- جایز

و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

۲۱ شرک در ربوبیّت: — ۰/۵

۲۲ سنّت امداد خاص الهی: — ۱

ز) به سؤالات زیر، پاسخ کامل و تشریحی دهید.

۲۳ قدر و قضای الهی را در مورد « آب » توضیح دهید. — ۱

۲۴ پیامبر اکرم (ص) با دعوت مردم به تعقّل، چه آداب جاهلی را از بین بردند؟ — ۱

۲۵ آیا خدا را در دنیا و آخرت با چشم سر می‌توان دید؟ توضیح دهید. — ۱/۵

۲۶ نیایش و راز و نیاز با خدا، چگونه موجب تقویت اخلاص در انسان می‌شود؟ — ۱/۵

۲۷ چرا شیطان با روش گام به گام، انسان را به شقاوت می‌کشاند؟ با ذکر مثال توضیح دهید. — ۱/۵

موفق و سربلند باشید. — ۲۰

مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**
پایهٔ **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تاریخ امتحان: **۱۴۰۱/۱۰/۰۵**	تعداد صفحه: **۲**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **دی ماه** سال **۱۴۰۱**	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	الف) با توجه به آیات قرآن و حدیث پاسخ دهید.	۳
۱	به راستی زمین از آن خداست، (۰/۲۵) آن را به هر کس از بندگانش که بخواهد به ارث می‌دهد (۰/۵) و فرجام (نیک) برای پرهیزگاران است. (۰/۲۵) درس ۱۳ صفحات ۱۵۸ و ۱۵۹	
۲	شرک در ولایت درس ۲ صفحهٔ ۲۲	
۳	مسلمانان باید میان خود پیوند برادری برقرار کنند و با ظالمان و مفسدان مبارزه نمایند. درس ۱۰ صفحهٔ ۱۲۶	
۴	نزول برکات الهی از آسمان و زمین درس ۶ صفحات ۶۸ و ۷۶	
۵	فکر گناه درس ۷ صفحهٔ ۸۸	
	ب) درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.	۲
۶	ص (۰/۵) درس۷ صفحهٔ ۸۹	
۷	غ (۰/۵) درس۸ صفحهٔ ۹۷	
۸	غ (۰/۵) درس۱۱ صفحهٔ ۱۳۳	
۹	ص (۰/۵) درس۱۲ صفحهٔ ۱۵۰	
	ج) جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.	۲
۱۰	تفکر و تعقل (خردورزی) (۰/۵) درس ۱۱ صفحهٔ ۱۳۹	
۱۱	منافع خود (۰/۵) درس۳ صفحهٔ ۳۵	
۱۲	مصرف زدگی (۰/۵) درس۱۲ صفحهٔ ۱۵۰	
۱۳	تکرار گناه (اصرار بر انجام گناه) (۰/۵) درس۷ صفحهٔ ۹۰	
	د) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	۳
۱۴	انسان موحّد موجودات جهان را مخلوق خدا می‌بینند (۰/۲۵) و می‌داند که خداوند او را در برابرشان مسؤول قرار داده است. (۰/۲۵) درس۳ صفحهٔ ۳۳	
۱۵	تصور می‌کنند تقدیر چیزی غیر از قانونمندی و نظم در آن است که وقتی به حادثه‌ای تعلق گرفت، هر قانونی را لغو و هر نظمی را برهم می‌زند. (۰/۵) درس۵ صفحهٔ ۵۹	
۱۶	روی آوردن به پیشگاه خدا (۰/۲۵) و پذیرش خالصانهٔ فرمان‌های او (۰/۲۵) درس ۷ صفحهٔ ۴۹	
۱۷	سستی بنیان خانواده سبب می‌شود نسل‌هایی که از قوت و قدرت روحی برخوردار نیستند مسؤولیت‌های اجتماعی را بر عهده بگیرند. (۰/۵) درس ۱۳ صفحهٔ ۱۵۹	
۱۸	آنان در مال خود برای محرومان و فقیران نیز حق معینی قرار داده‌اند. (۰/۵) درس ۱۰ صفحهٔ ۱۲۵	
۱۹	سبب سست شدن ارتباط شخصی و پیوستهٔ انسان با خدا می‌شد. (یا واسطه قرار گرفتن کشیشان میان خداوند و بندگان او) (۰/۵) درس ۱۲ صفحهٔ ۱۴۸	
	ادامهٔ راهنمای تصحیح در صفحهٔ دوم	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**
پایهٔ **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تاریخ امتحان: **۱۴۰۱/۱۰/۰۵**	تعداد صفحه: **۲**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **دی ماه** سال **۱۴۰۱**	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۲۰	**هـ) حکم فقهی هر یک از موارد زیر را بنویسید.** الف: واجب کفایی (۰/۵) درس ۹ صفحهٔ ۱۱۴ ب: حرام (۰/۵) درس ۹ صفحات ۱۱۴ و ۱۱۵ ج) مستحب (۰/۵) درس ۹ صفحات ۱۱۵ و ۱۱۶ د: واجب (۰/۵) درس ۹ صفحهٔ ۱۱۵	۲
۲۱	**و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.** یعنی علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگرانی نیز هستند که تدبیر امور موجودات را بر عهده دارند و مستقل از خدا می‌توانند امور را تدبیر کنند. (۰/۵) درس ۲ صفحهٔ ۲۱	۱/۵
۲۲	در اصطلاح دینی، توفیق به معنای آسان نمودن است. یعنی خداوند، شرایط و اسباب را برای کسی که با نیت پاک، قدم در راه حق می‌گذارد و در این راه سعی و تلاش می کند چنان فراهم می سازد که وی بتواند آسان‌تر به مقصد برسد. این امداد خاص خدا، توفیق الهی نام دارد. (۱) درس ۶ صفحهٔ ۷۳	
۲۳	**ز) به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.** آب از آن جهت که دارای خصوصیاتی مانند مایع و سیّال بودن، تعداد معین الکترون‌ها، درجهٔ مشخص جوش آمدن و مانند آن است، داخل در تقدیر الهی است (۰/۵) و از آن جهت که این ویژگی‌ها در آب تحقق می‌یابد مشمول قضای الهی است. (۰/۵) درس ۵ صفحات ۵۸- ۶۰	۱
۲۴	پیامبر اکرم(ص) با دعوت مردم به تعقل، آداب جاهلی زمان خود مانند اینکه شعر می‌سرودند اما برای شراب، شکار، غارت، عشق حیوانی و بت یا برای آمدن باران، آتش می‌افروختند و یا شتر سالم را با آهن حرارت دیده داغ می‌زدند تا شتر دیگری که مریض است بهبود یابد را نابود ساخت. (ذکر دو مورد کافی است) هر مورد ۰/۵ نمره درس ۱۰ صفحهٔ ۱۲۷	۱
۲۵	خیر. رؤیت خداوند با چشم غیرممکن است. (۰/۵) زیرا چشم ساختار مادی و جسمانی دارد و فقط از اشیا می تواند عکس برداری کند؛ آن هم اشیایی که طیف نوری قابل درک برای چشم را منعکس کنند. بنابراین، چشم حتّی توانایی دیدن همه اشیای مادی را هم ندارد، چه برسد به موجودات غیرمادی (مانند فرشتگان) و از این بالاتر به وجود مقدس خداوند که هیچ شکل و تصویری و هیچ طول و عرض و ارتفاعی ندارد. بنابراین، خداوند را نه تنها در این دنیا نمی‌توان با چشم مادی دید، بلکه در آخرت نیز نمی‌توان او را با این چشم مشاهده کرد. (۱) (خلاصه‌وار نوشته شود کافی است) درس ۱ صفحات ۱۳ و ۱۴	۱/۵
۲۶	نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند و یاری جستن از او برای رسیدن به اخلاص، غفلت از خداوند را کم می کند،(۰/۵) محبت او را در قلب تقویت می سازد (۰/۵) و انسان را از کمک‌های الهی بهره‌مند می‌نماید. (۰/۵) درس ۴ صفحهٔ ۴۷	۱/۵
۲۷	تا در این فرایند تدریجی، متوجه زشتی گناه و قبح آن نشود و اقدام به توبه نکند. (۰/۷۵) برای مثال شیطان از همان ابتدا، انسان را به رابطه نامشروع با جنس مخالف دعوت نمی‌کند، بلکه در گام اول سخن از یک دوستی ساده به میان می‌آورد، دوستی که فقط در حد صحبت و درد دل کردن است. اما در گام‌های بعدی و به صورت تدریجی چنان این دوستی را پیش می‌برد که فرد خود را غرق در فساد و آلودگی می‌بیند. (۰/۷۵) درس ۸ صفحهٔ ۱۰۰	۱/۵
	«خدا قوت، موفق باشید.» جمع نمرات	۲۰